Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

25. listopada 2018.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Javna nabava materijala i opreme za medicinsku dijagnostiku – Direktiva 2014/24/EU – Članak 42. – Dodjela – Margina prosudbe javnog naručitelja – Detaljna formulacija tehničkih specifikacija”

U predmetu C-413/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud Litve), odlukom od 30. lipnja 2017., koju je Sud zaprimio 10. srpnja 2017., u postupku koji je pokrenuo

„Roche Lietuva” UAB

uz sudjelovanje:

Kauno Dainavos poliklinika VšĮ,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: K. Jürimäe, predsjednica vijeća, E. Juhász (izvjestitelj) i C. Vajda, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za „Roche Lietuva” UAB, G. Balčiūnas i K. Karpickis, *advokatai*,

– za Kauno Dainavos poliklinika VšĮ, K. Laurynaitė i J. Judickienė, *advokatai*,

– za litavsku vladu, D. Kriaučiūnas, K. Dieninis i D. Stepanienė, u svojstvu agenata,

– za vladu Helenske Republike, M. Tassopoulou, A. Magrippi i K. Georgiadis, u svojstvu agenata,

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Fiorentina, *avvocato dello Stato*,

– za Europsku komisiju, A. Steiblytė i P. Ondrůšek, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da u predmetu odluči bez mišljenja,

* Jezik postupka: litavski

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se osobito na tumačenje članaka 2. i 23. i Priloga VI. Direktivi Europskog parlamenta i Vijeća 2004/18/EZ od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama (SL 2004., L 134, str. 114.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 1., str. 156.).

2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji je pokrenuo „Roche Lietuva" UAB, neuspješni ponuditelj u postupku provedbe javne nabave koji je organizirala Kauno Dainavos poliklinika VšĮ, javna poliklinika sa sjedištem u Kaunasu (Litva) (u daljnjem tekstu: poliklinika Dainava u Kaunasu), u vezi s tehničkim specifikacijama tog postupka.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Direktiva 2004/18 stavljena je izvan snage, s učinkom od 18. travnja 2016., Direktivom 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18 (SL 2014., L 94, str. 65.), u skladu s člankom 91. prvim stavkom te potonje direktive.

4 U skladu s uvodnom izjavom 74. Direktive 2014/24:

„(74) Tehničke specifikacije koje sastavljaju javni kupci trebaju omogućiti otvorenost javne nabave tržišnom natjecanju kao i postići ciljeve održivosti. Radi toga bi trebalo biti moguće predati ponude koje uzimaju u obzir raznolikost mjerila tehničkih rješenja i tehničkih specifikacija na tržištu, uključujući one koje su sastavljene na temelju kriterija uspješnosti povezanih sa životnim vijekom i održivosti postupka proizvodnje radova, roba i usluga.

Zbog toga bi tehničke specifikacije trebale biti sastavljene na način kojim se izbjegava prijetvorno sužavanje nadmetanja uvođenjem zahtjeva kojima se prednost daje određenom gospodarskom subjektu na način da ti zahtjevi odražavaju ključne značajke robe, usluga ili radova koje obično nudi taj gospodarski subjekt. Taj se cilj općenito najbolje postiže sastavljanjem tehničkih specifikacija s obzirom na funkcionalne i izvedbene zahtjeve. Funkcionalni i izvedbeni zahtjevi također su prikladan način za poticanje inovacija pri javnoj nabavi te bi se trebali što češće koristiti. U slučaju upućivanja na europski standard ili, u odsustvu tog standarda, na nacionalni standard, javni naručitelji trebali bi razmotriti ponude temeljene na istovjetnim rješenjima. Gospodarski subjekti bi trebali biti zaduženi za dokazivanje istovjetnosti s traženom oznakom.

[…]"

5 Člankom 18. stavkom 1. te direktive, naslovljenim „Načela sklapanja ugovora", određuje se:

„Javni naručitelji se prema gospodarskim subjektima ponašaju jednako i bez diskriminacije te djeluju na transparentan i razmjeran način.

Koncept nabave nije osmišljen s namjerom da je se isključi iz područja primjene ove Direktive ili da se umjetno suzi nadmetanje. Smatra se da se nadmetanje prijetvorno sužava kada je koncept nabave osmišljen s namjerom da se određenim gospodarskim subjektima neopravdano da prednost ili ih se stavi u nepovoljan položaj."

6 Člankom 42. navedene direktive, naslovljenim „Tehničke specifikacije”, propisano je:

„1. Tehničke specifikacije kako su definirane u točki 1. Priloga VII. navode se u dokumentaciji o nabavi. Tehničkim specifikacijama utvrđuju se značajke koje se traže za radove, usluge ili robu.

Te se značajke mogu odnositi i na određen proces ili metodu proizvodnje ili izvedbe zatraženih radova, nabave robe ili pružanja usluga ili na određeni proces neke druge faze njihova životnog vijeka čak i ako ti čimbenici nisu sastavni dio njihova materijalnog sadržaja pod uvjetom da su povezani s predmetom ugovora i razmjerni njegovoj vrijednosti i ciljevima.

[…]

2. Tehničke specifikacije moraju omogućiti jednak pristup postupku nabave gospodarskim subjektima i ne smiju imati učinak stvaranja neopravdanih prepreka tržišnom natjecanju pri javnoj nabavi.

3. Ne dovodeći u pitanje obvezna nacionalna tehnička pravila, u mjeri u kojoj su usklađena s pravom Unije, tehničke se specifikacije formuliraju na sljedeće načine:

(a) u smislu izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva, uključujući okolišne značajke, pod uvjetom da su ti parametri dovoljno precizni kako bi ponuditelji mogli odrediti predmet ugovora, a javnim naručiteljima omogućiti dodjelu ugovora;

(b) upućivanjem na tehničke specifikacije i prema redoslijedu prioriteta, na nacionalne norme kojima su prihvaćene europske norme, europske tehničke ocjene, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodne norme, druge tehničke referentne sustave koje su utvrdila europska normizacijska tijela ili – ako oni ne postoje – nacionalne norme, nacionalna tehnička odobrenja ili nacionalne tehničke specifikacije koje se odnose na projektiranje, izračun i izvođenje radova te uporabu proizvoda; uz svako upućivanje treba navesti riječi ‚ili jednakovrijedan’;

(c) u smislu izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva iz točke (a), s upućivanjem na tehničke specifikacije spomenute u točki (b) kao sredstvom pretpostavke sukladnosti s takvim izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima;

(d) upućivanjem na tehničke specifikacije navedene u točki (b) za određene značajke te upućivanjem na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve iz točke (a) za druge značajke.

4. Osim ako je to opravdano predmetom ugovora, tehničke specifikacije ne smiju upućivati na određenu marku ili izvor, ili određeni proces s obilježjima proizvoda ili usluga koje pruža određeni gospodarski subjekt, ili na zaštitne znakove, patente, vrstu ili određeno podrijetlo ili proizvodnju ako bi to imalo učinak pogodovanja ili isključivanja određenih poduzeća ili određenih proizvoda. Takva je uputa dopuštena samo u iznimnim slučajevima kada nije moguć dovoljno precizan i razumljiv opis predmeta ugovora sukladno stavku 3. Uz takvu uputu treba navesti riječi ‚ili jednakovrijedan’.

[…]”

7 Prilog VII. Direktivi 2014/24, naslovljen „Definicija određenih tehničkih specifikacija”, u točki 1. određuje:

„Za potrebe ove direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚tehnička specifikacija’ znači jedno od sljedećeg:
   (a) […]

(b) u slučaju ugovora o javnoj nabavi robe ili javnim uslugama specifikacija u dokumentaciji kojom se određuju tražene značajke proizvoda ili usluge, poput razina kvalitete, razina utjecaja na okoliš i klimu, rješenja za sve zahtjeve (uključujući pristup za osobe s invaliditetom) i ocjene sukladnosti, izvedbe, uporabljivosti proizvoda, sigurnosti ili dimenzija, uključujući zahtjeve koji su bitni za proizvod u pogledu naziva pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i ispitne metode, pakiranje, obilježavanje i označivanje, upute za korisnike, proizvodne procese i metode u bilo kojoj fazi životnog vijeka robe ili usluge te postupke ocjene sukladnosti”.

Litavsko pravo

8 Članci 2. i 23. te Prilog VI. Direktivi 2004/18 u litavsko su pravo preneseni člancima 3. i 25. te Prilogom 3. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (litavski zakon o javnoj nabavi). Kad je riječ o Direktivi 2014/24, ona je prenesena Zakonom XIII-327 od 2. svibnja 2017. Taj je zakon stupio na snagu 1. srpnja 2017.

Glavni postupak i prethodno pitanje

9 Iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da je 22. lipnja 2016. poliklinika Dainava u Kaunasu objavila otvoreni poziv za nadmetanje naslovljen „Nabava usluga u vezi s najmom laboratorijske dijagnostičke opreme za zdravstvenu skrb i nabava materijala i usluga kojima se osigurava funkcioniranje takve opreme”. Taj postupak nadmetanja bio je podijeljen u 13 grupa. Vrijednost dijela postupka nadmetanja o kojem je riječ u glavnom postupku iznosila je 250 000 eura.

10 Društvo Roche Lietuva je 4. srpnja 2016. u okviru prigovora istaknulo da tehničke specifikacije predviđene u Prilogu br. 1 dokumentacije za nadmetanje predmetnog postupka javne nabave neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje između ponuditelja jer su vrlo specifične te su u biti prilagođene značajkama proizvoda određenih proizvođača analizatora krvi. Poliklinika Dainava u Kaunasu izmijenila je odlukom od 14. srpnja 2016. određene odredbe tehničkih specifikacija.

11 Budući da nije bilo zadovoljno izmjenama koje su uslijedile nakon njegova prigovora, društvo Roche Lietuva je 28. srpnja 2016. pokrenulo postupak pred nacionalnim sudovima.

12 I prvostupanjski i žalbeni sud, pred kojima je društvo Roche Lietuva pokrenulo postupak, odbili su tužbu tog društva 6. listopada odnosno 14. prosinca 2016., među ostalim, zbog toga što se, s jedne strane, poliklinika Dainava u Kaunasu pravilno koristila svojim diskrecijskim pravom prilikom utvrđivanja detaljnih tehničkih specifikacija s obzirom na svoje zahtjeve koji su se temeljili na kvaliteti ispitivanja i zaštiti zdravlja osoba, i s, druge strane, jer tužitelj u glavnom postupku nije dokazao da je predmetni poziv na nadmetanje bio prilagođen specifičnoj opremi ili proizvođačima.

13 Poliklinika Dainava u Kaunasu prekinula je 28. prosinca 2016. dotični postupak javne nabave, nakon zahtjeva u tom smislu Viešųjų pirkimų tarnyba (Ured za javnu nabavu, Litva), jer je taj ured utvrdio povrede primjenjivih odredaba različitih od onih navedenih u zahtjevu za prethodnu odluku.

14 Društvo Roche Lietuva pokrenulo je 17. siječnja 2017. kasacijski postupak pred Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud, Litva), koji je taj predmet ispitao 17. svibnja 2017. Taj sud je rješenjem od 19. lipnja 2017. odlučio *ex officio* ponovno otvoriti postupak. Obavijestio je stranke o svojoj namjeri prekoračivanja granica kasacijskog postupka te ih pozvao, kao i Ured za javnu nabavu, da podnesu svoja očitovanja o odredbama dokumentacije za nadmetanje kojima se ne utvrđuju zahtjevi koji se odnose na usluge (medicinske analize) nego onima koje se odnose na materijal nužan za pružanje tih usluga.

15 Sud koji je uputio zahtjev pita se o granicama margine prosudbe javnog naručitelja, kao što je tuženik u glavnom postupku, kad je riječ o određivanju u pozivu za nadmetanje, specifičnih značajki medicinske opreme koju treba nabaviti kada je njegov cilj da se njome ne raspolaže autonomno nego kao sredstvom za provođenje medicinskih ispitivanja. S tim u vezi, navedeni se sud pita ispunjava li taj javni naručitelj zakonske zahtjeve ako je funkcioniranje te opreme određeno kao funkcionalni zahtjev, koji nije vezan uz samo funkcioniranje ili značajke te opreme nego i rezultat tog funkcioniranja, među ostalim, u pogledu brzine ili pouzdanosti ispitivanja te primijenjenih metoda.

16 U tim je okolnostima Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud, Litva) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li odredbe članka 2. i članka 23. Direktive 2004/18 i Priloga VI. toj direktivi (bilo zajedno ili odvojeno, ali bez ograničavanja na te odredbe), tumačiti na način da, kada javni naručitelj – zdravstvena ustanova – na temelju postupka javne nabave namjerava izvršiti nabavu robe (oprema i materijali za medicinsku dijagnostiku) ili posebna prava na nju kako bi mogao sam provoditi ispitivanja, njegovo diskrecijsko pravo uključuje pravo da u tehničkim specifikacijama za tu robu odredi samo takve zahtjeve za tu robu kojima se zasebno ne opisuju pojedinačne operativne (tehničke) značajke i značajke povezane s uporabom (funkcionalne) opreme i/ili materijala nego umjesto toga definiraju kvalitativni parametri ispitivanja koja treba provesti kao i izvedba ispitnih laboratorija, čiji se sadržaj mora odvojeno opisati u specifikacijama predmetnog postupka javne nabave?”

Uvodna očitovanja

17 Sud koji je uputio zahtjev poziva se u svojem pitanju na određene odredbe Direktive 2004/18. U pogledu primjenjivosti *ratione temporis* te direktive, valja istaknuti da je poziv na nadmetanje o kojem je riječ u glavnom postupku objavljen 22. lipnja 2016., to jest nakon datuma na koji je stavljanje izvan snage navedene direktive proizvelo učinak, s obzirom na to da je na temelju članka 91. prvog stavka Direktive 2014/24 taj datum određen kao 18. travnja 2016.

18 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, primjenjiva direktiva je, u načelu, ona koja je na snazi u trenutku kada javni naručitelj odabere vrstu postupka koji će se provoditi i konačno razriješi pitanje je li potrebno prethodno nadmetanje za sklapanje ugovora o javnoj nabavi (presuda od 14. rujna 2017., Casertana Costruzioni, C-223/16, EU:C:2017:685, t. 21. i navedena sudska praksa).

19 Potrebno je dodati da su članci 2. i 23. Direktive 2004/18 u biti preuzeti u članku 18. stavku 1. odnosno člancima 42. do 44. Direktive 2014/24. Sadržaj Priloga VI. Direktivi 2004/18 u biti je preuzet u Prilogu VII. Direktivi 2014/24. Uvjeti koji se primjenjuju na tehničke specifikacije kojima se određuju tražene značajke radova, usluga ili robe koji su predmet javne nabave konkretnije su uređeni člankom 42. te potonje direktive.

20 Iz toga slijedi da, kako bi se sudu koji je uputio zahtjev dao koristan odgovor, valja tumačiti relevantne odredbe Direktive 2014/24.

O prethodnom pitanju

21 Imajući u vidu prethodno navedeno, valja smatrati da svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita u kojoj mjeri na temelju članaka 18. i 42. Direktive 2014/24 te načelâ jednakog postupanja i proporcionalnosti, javni naručitelj prilikom utvrđivanja tehničkih specifikacija postupka javne nabave koji se odnosi na nabavu medicinske opreme, treba pridati važnost individualnim značajkama aparata ili rezultatu funkcioniranja tih aparata.

22 Uvodno, Europska se komisija pita je li to pitanje dopušteno s obzirom na činjenicu da je postupak javne nabave, koji je predmet glavnog postupka, prekinut, tako da je navedeno pitanje hipotetsko.

23 U tom pogledu valja podsjetiti da je, na temelju ustaljene sudske prakse Suda, u okviru postupka ustanovljenog člankom 267. UFEU-a isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da ocijeni, uvažavajući posebnosti predmeta, nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Posljedično, kad se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je u načelu dužan donijeti odluku. Naime, u okviru postupka suradnje između Suda i nacionalnih sudova uspostavljenog člankom 267. UFEU-a pitanja koja se odnose na pravo Unije uživaju presumpciju relevantnosti. Sud može odbiti odlučivati o prethodnom pitanju koje je postavio nacionalni sud, u smislu tog članka, samo ako, osobito, nisu ispunjeni zahtjevi u vezi sa sadržajem zahtjeva za prethodnu odluku navedeni u članku 94. Poslovnika Suda ili ako je očito da tumačenje ili ocjena valjanosti pravila Unije koje je zatražio nacionalni sud nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku ili ako je problem hipotetski (presuda od 25. srpnja 2018., Confédération paysanne i dr., C-528/16, EU:C:2018:583, t. 72. i 73., i navedena sudska praksa).

24 U ovom slučaju, sud koji je uputio zahtjev pružio je u zahtjevu za prethodnu odluku više obrazloženja u kojima se navode razlozi zbog kojih je, unatoč tomu što je postupak javne nabave o kojem je riječ u glavnom postupku prekinut, u skladu s nacionalnim pravom ustrajao na pravnom interesu za rješenje spora u glavnom postupku. U tim okolnostima, valja utvrditi da postavljeno pitanje ne treba smatrati hipotetskim i stoga ga se treba smatrati dopuštenim.

25 U skladu s člankom 42. stavkom 1. prvim podstavkom Direktive 2014/24, tehničke specifikacije definirane u točki 1. Priloga VII. toj direktivi navode se u dokumentaciji o nabavi te se njima utvrđuju značajke koje se traže za radove, usluge ili robu.

26 Na temelju članka 42. stavka 3. te direktive tehničke specifikacije mogu se formulirati na više načina, to jest, ili u smislu izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva, ili upućivanjem na tehničke specifikacije i prema redoslijedu prioriteta, na nacionalne norme kojima su prihvaćene europske norme, europske tehničke ocjene, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodne norme, druge tehničke referentne sustave koje su utvrdila europska normizacijska tijela ili – ako oni ne postoje – nacionalne norme, nacionalna tehnička odobrenja ili nacionalne tehničke specifikacije koje se odnose na projektiranje, izračun i izvođenje radova te uporabu proizvoda; ili kombinacijom tih dvaju načina.

27 S tim u vezi, valja utvrditi da navedeni članak 42. stavak 3., u dijelu u kojem predviđa da tehničke specifikacije treba formulirati u smislu dovoljno preciznih izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva ili upućivanjem na tehničke specifikacije i na različite norme, ni na koji način ne isključuje to da se u pozivu na nadmetanje koji se odnosi na medicinsku opremu namijenjenu provođenju medicinskih ispitivanja navedu značajke funkcioniranja i upotrebe opreme i pojedinačnih sredstava za istraživanje.

28 Osim toga, valja primijetiti da, s jedne strane, tekst članka 42. stavka 3. Direktive 2014/24 ne utvrđuje hijerarhiju između metoda formuliranja tehničkih specifikacija kao što niti jednoj od tih metoda ne daje prednost.

29 S druge strane, iz te odredbe proizlazi da zakonodavstvo Unije o tehničkim specifikacijama javnom naručitelju priznaje široku marginu prosudbe u okviru formuliranja tehničkih specifikacija javne nabave.

30 Ta margina prosudbe opravdava se činjenicom da javni naručitelji najbolje poznaju robu koju trebaju te sami mogu najbolje odrediti zahtjeve koji se moraju ispuniti da bi postigli željene rezultate.

31 Direktiva 2014/24 ipak postavlja određene granice koje javni naručitelj mora poštovati.

32 Među ostalim, u članku 42. stavku 2. Direktive 2014/24 zahtijeva se da tehničke specifikacije moraju omogućiti jednak pristup postupku nabave gospodarskim subjektima i da ne smiju imati učinak stvaranja neopravdanih prepreka tržišnom natjecanju pri javnoj nabavi.

33 Tim je zahtjevom, za potrebe formulacije tehničkih specifikacija, konkretizirano načelo jednakog postupanja iz članka 18. stavka 1. prvog podstavka navedene direktive. Prema toj odredbi, javni naručitelji se prema gospodarskim subjektima ponašaju jednako i bez diskriminacije te djeluju na transparentan i razmjeran način.

34 Kao što je Sud već presudio, načelâ jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti od ključne su važnosti kad je riječ o tehničkim specifikacijama, imajući u vidu opasnosti od diskriminacije koje su povezane s njihovim izborom, odnosno način njihove formulacije (vidjeti, kad je riječ o Direktivi 2004/18, presudu od 10. svibnja 2012., Komisija/Nizozemska, C-368/10, EU:C:2012:284, t. 62.).

35 Osim toga, u članku 18. stavku 1. drugom podstavku Direktive 2014/24 pojašnjeno je da koncept javne nabave nije osmišljen s namjerom da je se isključi iz područja primjene navedene direktive ili da se prijetvorno suzi nadmetanjê i da se smatra da se nadmetanje prijetvorno sužava kada je koncept nabave osmišljen s namjerom da se određenim gospodarskim subjektima neopravdano da prednost ili ih se stavi u nepovoljan položaj.

36 U tom smislu, u uvodnoj izjavi 74. Direktive 2014/24 navodi se da bi tehničke specifikacije trebale „biti sastavljene na način kojim se izbjegava prijetvorno sužavanje nadmetanja uvođenjem zahtjeva kojima se prednost daje određenom gospodarskom subjektu na način da ti zahtjevi odražavaju ključne značajke robe, usluga ili radova koje obično nudi taj gospodarski subjekt”. Naime, također prema toj uvodnoj izjavi, „trebalo [bi] biti moguće predati ponude koje uzimaju u obzir raznolikost mjerila tehničkih rješenja i tehničkih specifikacija na tržištu […]”.

37 Poštovanje tih zahtjeva još je važnije ako su, kao u ovom slučaju, tehničke specifikacije koje se nalaze u dokumentaciji za nadmetanje formulirane osobito detaljno. Naime, što su tehničke specifikacije detaljnije, to je veća opasnost da se proizvodima određenog proizvođača daje prednost.

38 Doduše, kao što to proizlazi iz članka 42. stavka 4. Direktive 2014/24, moguće je, u iznimnim slučajevima i kada nije moguć dovoljno precizan i razumljiv opis predmeta ugovora na temelju članka 42. stavka 3. te direktive uputiti na određenu marku ili izvor ili određeni proces s obilježjima proizvoda ili usluga koje pruža određeni gospodarski subjekt ili na zaštitne znakove ili patent, ako to opravdava predmet ugovora i ako se poštuju uvjeti određeni u tu svrhu Direktivom 2014/24, među ostalim, uz takvu uputu u dokumentaciji za nadmetanje trebaju se navesti riječi „ili jednakovrijedan”. Međutim, s obzirom na iznimnu narav te odredbe, uvjete u kojima se javni naručitelj može koristiti takvom mogućnosti treba usko tumačiti.

39 Naime, u skladu sa sudskom praksom u području javne nabave robe, činjenica da nije dodan navod „ili jednakovrijedan” nakon označivanja u dokumentaciji određenog proizvoda može ne samo odvratiti gospodarske subjekte koji se koriste sustavima sličnim tom proizvodu koji treba ponuditi u postupku javne nabave, nego također ograničiti uvozne tokove u prekograničnoj trgovini u Uniji, pridržavajući ugovor o javnoj nabavi samo dobavljačima koji ponude korištenje specifično naznačenog proizvoda (vidjeti u tom smislu rješenje od 3. prosinca 2001., Vestergaard, C-59/00, EU:C:2001:654, t. 22. i navedenu sudsku praksu).

40 S obzirom na prethodno navedene elemente, na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri, uzimajući u obzir marginu prosudbe kojom raspolaže javni naručitelj za određivanje tehničkih specifikacija prema kvalitativnim zahtjevima s obzirom na predmet javne nabave o kojoj je riječ, ne dovodi li osobita detaljnost tehničkih specifikacija o kojima je riječ u glavnom postupku do neizravnog davanja prednosti određenom ponuditelju.

41 Također je važno da stupanj detaljnosti tehničkih specifikacija poštuje načelo proporcionalnosti, što podrazumijeva, među ostalim, ispitivanje pitanja je li taj stupanj detaljnosti nužan za ostvarenje postavljenih ciljeva.

42 S obzirom na to, valja istaknuti da se načelo proporcionalnosti u osjetljivom području javnog zdravlja primjenjuje na osobit način. Naime, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da, kako bi se ocijenilo poštuje li država članica u tom području načelo proporcionalnosti, treba voditi računa o činjenici da su zdravlje i život ljudi na prvome mjestu među dobrima i interesima koje štiti UFEU te da je na državama članicama da se odluče za razinu zaštite javnog zdravlja koju žele osigurati i za način na koji je žele dosegnuti. Budući da se ta razina može razlikovati od jedne države članice do druge, državama članicama valja priznati marginu prosudbe (presuda od 8. lipnja 2017., Medisanus, C-296/15, EU:C:2017:431, t. 82. i navedena sudska praksa).

43 Također u tom kontekstu valja istaknuti da, kao što je to navedeno u točki 11. Preporuka namijenjenih nacionalnim sudovima koje se odnose na pokretanje prethodnog postupka (SL 2018., C 257, str. 1.), iako radi donošenja svoje odluke Sud nužno uzima u obzir pravni i činjenični okvir glavnog postupka, kako ga je utvrdio nacionalni sud u svojem zahtjevu za prethodnu odluku, on sam ne primjenjuje pravo Unije na taj spor. Kad odlučuje o tumačenju ili valjanosti prava Unije, Sud nastoji dati koristan odgovor za rješenje glavnog postupka, ali je na sudu koji upućuje zahtjev da iz njega izvede konkretne posljedice. Zbog toga se tumačenje koje daje Sud uobičajeno izražava *in abstracto*.

44 U ovom slučaju, na sudu koji je uputio zahtjev je da, imajući u vidu elemente tumačenja koji su prethodno izloženi, konkretno ocijeni usklađenost tehničkih specifikacija o kojima je riječ u glavnom postupku s načelima jednakog postupanja i proporcionalnosti.

45 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članke 18. i 42. Direktive 2014/24 treba tumačiti na način da se njima prilikom utvrđivanja tehničkih specifikacija postupka javne nabave koji se odnosi na nabavu medicinske opreme, javnom naručitelju ne nalaže da načelno odredi prednost ili važnosti individualnih značajki medicinskih aparata ili rezultata funkcioniranja tih aparata, nego se zahtijeva da tehničke specifikacije u cjelini poštuju načela jednakog postupanja i proporcionalnosti. Na sudu koji je uputio zahtjev je da u okviru spora u kojem odlučuje ocijeni ispunjavaju li predmetne tehničke specifikacije te zahtjeve.

Troškovi

46 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (deveto vijeće) odlučuje:

Članke 18. i 42. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, treba tumačiti na način da se njima prilikom utvrđivanja tehničkih specifikacija postupka javne nabave koji se odnosi na nabavu medicinske opreme, javnom naručitelju ne nalaže da načelno odredi prednost ili važnosti individualnih značajki medicinskih aparata ili rezultata funkcioniranja tih aparata, nego se zahtijeva da tehničke specifikacije u cjelini poštuju načela jednakog postupanja i proporcionalnosti. Na sudu koji je uputio zahtjev je da u okviru spora u kojem odlučuje ocijeni ispunjavaju li predmetne tehničke specifikacije te zahtjeve.

Potpisi